

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.80g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 287 alin. (3) din Codul penal
(*huliganismul*)

CHIȘINĂU

25 aprilie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 18 aprilie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 25 aprilie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” din articolul 287 alin. (3) din Codul penal, ridicată de către dl avocat Veaceslav Brăteanu, în dosarul nr. 2-56/2016, pendinte la judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 18 aprilie 2019, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, se află în examinare cauza penală privind învinuirea dlui Gheorghii Dubița de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 287 alin. (3) din Codul penal [Huliganismul].

4. În cadrul ședinței de judecată din 12 aprilie 2019, dl avocat Veaceslav Brăteanu, apărător ales al dlui Gheorghii Dubița, a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” din articolul 287 alin. (3) din Codul penal.

5. Prin încheierea din aceeași dată, judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni, a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 287

Huliganismul

„[...]”

(3) Huliganismul agravat, adică acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), dacă au fost săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau **a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății,**

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că textul „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” din alin. (3) al articolului 287 din Codul penal nu este suficient de clar și de previzibil, pentru că nu enumeră obiectele care pot provoca vătămarea corporală sau a sănătății.

9. Autorul menționează că textul de lege criticat contravine principiului accesibilității și previzibilității legii, garantat de articolul 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului penal, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dl avocat Veaceslav Brăteanu, în dosarul nr. 2-56/2016, pendinte la judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni. Sesizarea este formulată de un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” din articolul 287 alin. (3) din Codul penal.

14. Curtea menționează că alin. (3) art. 287 din Codul penal stabilește două categorii de mijloace de comitere a infracțiunii de huliganism: arma și alte obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății. Totodată, Curtea observă că în teoria dreptului penal pot fi deosebite patru tipuri de obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății:

- obiectele care nu sunt destinate după construcție pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății, însă care comportă pericol pentru aceste valori sociale, datorită calităților vulnerante ce sunt specifice acestor obiecte în anumite circumstanțe (cioburi dintr-o sticlă spartă, bucăți din mobilă sfărâmată, ștachete smulse din gard, armătură metalică ascuțită la vârf etc.);

- obiectele care sunt destinate după construcție pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății, însă nu îndeplinesc toate rigorile pentru a fi considerate arme, care comportă pericol pentru integritatea corporală sau sănătatea victimei, datorită calităților vulnerante ce sunt specifice acestor obiecte în anumite circumstanțe (de exemplu, armele de foc dezactivate, de panoplie, de recuzită, inutile etc., pe care făptuitorul le folosește, de exemplu, pentru a-i aplica victimei o lovitură în cap);

- obiectele destinate pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății (de exemplu, bastonul de cauciuc, grenadă etc.);

- armele, în cazul în care făptuitorul utilizează calitățile vulnerante „neconstructive” ale acestora, care comportă pericol pentru integritatea corporală sau sănătatea victimei (de exemplu, aplicarea loviturii cu patul puștii sau cu mânerul armei albe).

15. Astfel, Curtea reține că noțiunea de „obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” este folosită de legislator la modul general pentru a include multitudinea de obiecte care, prin construcția lor, pot cauza vătămarea corporală sau sănătății.

16. De altfel, Curtea menționează că prevederile articolului 23 din Constituție nu-i impun legislatorului obligația definirii tuturor termenilor folosiți în cuprinsul normelor de drept penal substanțial.

17. Curtea a remarcat în Hotărârea nr. 25 din 13 octombrie 2015 că legea penală, care este o *lex stricta*, nu poate să abunde în texte incriminatoire sau explicative (§ 38).

18. De asemenea, pornind de la principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai curând la categorii generale, decât la liste exhaustive. Astfel, multe legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept

penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna (*Del Río Prada v. Spania*, [MC], 21 octombrie 2013, § 92).

19. Mai mult, într-o cauză în care reclamantii s-au plâns că noțiunea de „luare de mită” nu era previzibilă și definită clar în Codul penal al statului San Marino, Curtea Europeană a considerat că consecințele nerespectării legislației penale erau previzibile în mod adecvat nu doar datorită consultațiilor juridice, ci și al bunului simț (*Berardi și Mularoni v. San Marino*, 10 ianuarie 2019, §54).

20. Prin urmare, ține de competența instanțelor de judecată să stabilească dacă un obiect vatămă integritatea corporală sau sănătatea în contextul huliganismului incriminat de articolul 287 alin. (3) din Codul penal. Important este efectul utilizării acestor obiecte.

21. Având în vedere cele menționate mai sus, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește criteriile de admisibilitate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” din articolul 287 alin. (3) din Codul penal, ridicată de către dl avocat Veaceslav Brăteanu, în dosarul nr. 2-56/2016, pendinte la judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 25 aprilie 2019

DCC nr. 63

Dosarul nr. 80g/2019